Novela zákona č. 355/2007 Z. z.: Všetko, čo potrebujú vedieť zamestnávatelia

Názov článku (Title Tag): Sprievodca novelou zákona č. 355/2007 Z. z.

Meta popis (Meta Description): Sprievodca novelou zákona č. 355/2007 Z. z. Zistite, ako funguje elektronický posudok o riziku cez portál ÚVZ SR, aké platia lehoty do roku 2029 a vyhnite sa pokutám.

V slovenskom podnikateľskom prostredí nadobudla účinnosť zásadná právna úprava na úseku ochrany verejného zdravia. Novela zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia (vykonaná zákonom č. 165/2026 Z. z.) zavádza historicky najrozsiahlejšiu digitalizáciu povinností zamestnávateľov v oblasti ochrany zdravia pri práci [1].

Ústredným bodom tejto zmeny je povinný **elektronický posudok o riziku**, ktorý nahrádza doterajšiu nesúrodú prax papierových dokumentov a interných tabuliek. Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ÚVZ SR) spolu s regionálnymi úradmi (RÚVZ) spúšťa centralizovaný zber dát o pracovnom prostredí a expozícii zamestnancov rizikovým faktorom [2].

Čo je elektronický posudok o riziku a aké zmeny prináša novela zákona 355/2007

Základná definícia nového inštitútu je priamo ukotvená v § 30 ods. 1 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z. **Elektronický posudok o riziku** je posudok o zdravotnom riziku pri práci vypracovaný v elektronickej, jednotne štruktúrovanej podobe v informačnom systéme na webovom sídle úradov verejného zdravotníctva [1, 3].

Posudok o riziku predstavuje vyhodnotenie pravdepodobnosti a závažnosti poškodenia zdravia zamestnancov v dôsledku pôsobenia nebezpečných faktorov práce a pracovného prostredia. Zároveň obsahuje kategorizáciu jednotlivých pracovných pozícií a návrh konkrétnych technických, organizačných a ochranných opatrení [1, 3].

Prechod z papierovej formy do centrálneho portálu ÚVZ SR

Doterajšia prax umožňovala zamestnávateľom viesť posudky o riziku v rôznych formátoch – od tlačených dokumentov cez textové súbory až po tabuľky spracované bezpečnostnými technikmi. To viedlo k zásadným rozdielom v kvalite a metodike vyhodnocovania.

Novela prináša tieto hlavné štrukturálne zmeny:

1. **Jednotná štruktúra dát:** Každý posudok musí byť zaznamenaný prostredníctvom štandardizovaného online formulára v informačnom systéme ÚVZ SR [2, 3].
2. **Centralizovaný register expozícií:** Štátne orgány verejného zdravotníctva získavajú okamžitý prehľad o expozičných hladinách hluku, prachu, vibrácií, chemických či biologických faktorov naprieč celým Slovenskom [1, 2].

3. **Prepojenie s evidenciou chorôb z povolania:** Elektronizácia vytvára priamu dátovú väzbu medzi pracovnými podmienkami zamestnanca a hláseniami podozrení na choroby z povolania [1].
4. **Zánik vlastných formulárov:** Po uplynutí prechodného obdobia stratia akékoľvek interné papierové formuláre právnu záväznosť pri kontrole štátneho zdravotného dozoru [1].

Koho sa nová povinnosť týka: Rozsah pôsobnosti a kategorizácia prác

Nová právna úprava sa vzťahuje na všetkých zamestnávateľov bez ohľadu na právnu formu alebo počet pracovníkov. Rozhodujúcim kritériom je prítomnosť aspoň jedného zamestnanca v pracovnom pomere alebo na základe niektorej z dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, pokiaľ sa na pracovisku vyskytujú faktory ovplyvňujúce zdravie [1].

Špecifické postavenie SZČO a jednoosobových s.r.o.

Novela výslovne pamätá na samostatne zárobkovo činné osoby a podnikateľov bez zamestnancov. Podľa § 30 ods. 7 zákona je fyzická osoba – podnikateľ, ktorá nezamestnáva iné osoby a vykonáva prácu zaradenú do **tretej alebo štvrtej kategórie (rizikové práce)**, povinná zabezpečiť si posúdenie rizika a písomný posudok o riziku s kategorizáciou prác [1].

Rovnaká povinnosť sa podľa § 30 ods. 8 vzťahuje aj na jednoosobové spoločnosti s ručením obmedzeným. Ak jediný spoločník alebo konateľ vykonáva pre svoju s.r.o. činnosti spadajúce do kategórie 3 alebo 4, musí si zabezpečiť posúdenie rizika a posudok o riziku v rovnakom rozsahu ako SZČO [1].

Prehľad povinností a periodicity posúdenia podľa kategórií prác

Nasledujúca tabuľka uvádza zákonnú periodicitu posúdenia zdravotného rizika a požadovanú formu výstupu pre jednotlivé kategórie prác podľa zákona č. 355/2007 Z. z.:

Kategória práce	Úroveň zdravotného rizika	Periodicita posúdenia (§ 30 ods. 1 písm. c), d))	Forma a typ výstupu
Kategória 1 (neriziková práca)	Minimálne zdravotné riziko (faktory v optimálnych hodnotách)	Pri každej zmene pracovných podmienok	Elektronický posudok o riziku v IS ÚVZ SR / písomný záznam PZS

Kategória 2 (neriziková práca)	Prijateľné zdravotné riziko (faktory neprekračujú stanovené limity)	Najmenej raz za **24 mesiacov** (alebo pri zmene podmienok)	Elektronický posudok o riziku v IS ÚVZ SR / písomný záznam PZS
Kategória 3 (riziková práca)	Zvýšené zdravotné riziko (faktory prekračujú stanovené limity, nutné OOPP)	Najmenej raz za **12 mesiacov** (alebo pri zmene podmienok)	Elektronický posudok o riziku v IS ÚVZ SR + návrh na zaradenie do rizikových prác na RÚVZ
Kategória 4 (riziková práca)	Vysoké zdravotné riziko (faktory vysoko prekračujú stanovené limity)	Najmenej raz za **12 mesiacov** (alebo pri zmene podmienok)	Elektronický posudok o riziku v IS ÚVZ SR + návrh na zaradenie do rizikových prác na RÚVZ

Úloha pracovnej zdravotnej služby pri vypracovaní posudku

Zákon č. 355/2007 Z. z. v ustanoveniach § 30 ods. 1 písm. b) a § 30a ods. 3 striktne vymedzuje, že zamestnávateľ zabezpečuje vypracovanie posudku o riziku výhradne **v spolupráci s pracovnou zdravotnou službou (PZS)** [1].

Kto je oprávnený posudok vypracovať

Legislatíva nepripúšťa, aby posudok o riziku pripravovali interní personalisti, vedúci výroby alebo technickí manažéri. Rovnako posudok nemôže spracovať samostatný bezpečnostný technik (BT) ani autorizovaný bezpečnostný technik (ABT), pokiaľ nedisponuje samostatnou odbornou spôsobilosťou na úseku verejného zdravotníctva [1].

Oprávnenie na výkon PZS a vypracovanie posudku majú výhradne:

- **Tímy PZS a poskytovatelia s oprávnením od ÚVZ SR:** Oprávnení posudzovať riziká pre všetky kategórie prác (1, 2, 3 aj 4). Tím pozostáva z lekára so špecializáciou v odbore pracovné lekárstvo alebo služby zdravia pri práci a verejného zdravotníka [1].
- **Samostatní verejní zdravotníci alebo lekári s viazanou živnosťou:** Oprávnení vykonávať dohľad nad pracovnými podmienkami a spracúvať posudky výhradne pre nerizikové práce zaradené do **kategórie 1 a 2** [1].

Písomný záznam PZS verzus nový posudok o riziku

Novela precizuje postup pri pravidelných kontrolách pracovísk. Ak pracovná zdravotná služba pri periodickom prehodnotení (po 24 mesiacoch pri kategórii 2 alebo po 12 mesiacoch pri kategóriách 3 a 4) nezistí žiadnu zmenu technológií, materiálov, chemických látok ani organizácie práce, nevzniká povinnosť vypĺňať nový posudok od začiatku [1, 3].

V takejto situácii PZS vypracuje **písomný záznam o posúdení rizika**, v ktorom potvrdí platnosť doterajších záverov. Pôvodný posudok o riziku zostáva naďalej platný. Kópiu tohto záznamu je zamestnávateľ povinný poskytnúť zástupcom zamestnancov [1].

Dôležité lehoty: Prechodné obdobie 2029 a pravidlá pre nové prevádzky

Prechod na plnú elektronizáciu vyžaduje čas na strane podnikateľov aj štátnej správy. Zákonodarca preto do novely vložil prechodné ustanovenia (§ 63s), ktoré definujú odstupňovaný časový harmonogram [1].

Prechodné obdobie do 31. decembra 2029 (§ 63s ods. 1)

Podľa § 63s ods. 1 platí, že zamestnávatelia, ktorí začali svoju činnosť pred 15. júlom 2026, sú povinní zabezpečiť vypracovanie posudku o riziku do elektronického systému úradov verejného zdravotníctva najneskôr **do 31. decembra 2029** [1].

Toto ustanovenie prináša dve zásadné pravidlá:

1. **Možnosť ponechať listinnú formu do roku 2029:** Existujúce firmy môžu počas prechodného obdobia naďalej pracovať s posudkami v papierovej podobe, pričom ich priebežne aktualizujú podľa doterajších zvyklostí [1].
2. **Periodicita posudzovania nie je dotknutá:** Zákon priamo uvádza, že frekvencia posudzovania rizík podľa § 30 ods. 1 písm. c) zostáva zachovaná. Odklad do roku 2029 sa týka výhradne technického nahratia dát do štátneho softvéru, nie samotnej povinnosti posudzovať pracovné podmienky [1].

Nové prevádzky po 14. júli 2026: Lehota 4 mesiace

Pre novovzniknuté prevádzky nastáva zásadný posun. Ak zamestnávateľ uvedie nové priestory do prevádzky po 14. júli 2026, má povinnosť posúdiť zdravotné riziká a vypracovať posudok **už výhradne elektronicky** prostredníctvom systému na webe ÚVZ SR [1, 3].

Pozitívnou zmenou je predĺženie lehoty: kým v minulosti musel zamestnávateľ zabezpečiť posúdenie do dvoch mesiacov od začatia činnosti, po novom má k dispozícii **až 4 mesiace od začatia činnosti** (§ 63s ods. 2) [1]. Predĺžená lehota poskytuje dostatočný časový priestor na nábeh prevádzky do štandardného pracovného režimu a na realizáciu nevyhnutnej objektivizácie faktorov práce a pracovného prostredia podľa § 30 zákona [1].

Prehľad kľúčových dátumov a míľnikov novely

V nasledujúcom prehľade sú zosumarizované všetky kritické termíny vyplývajúce zo zákona č. 355/2007 Z. z. a vykonávacích predpisov:

- **15. júl 2026:** Nadobudnutie účinnosti novely (zákon č. 165/2026 Z. z.) a spustenie elektronického modulu na webe ÚVZ SR [1, 2].
- **Do 4 mesiacov od vzniku prevádzky:** Povinnosť novootvorených prevádzok vypracovať posudok o riziku priamo elektronicky (§ 63s ods. 2) [1].
- **31. december 2027:** Konečný termín na posúdenie zdravotného rizika z fyzickej záťaže pri práci podľa § 38 písm. a) [1].
- **31. december 2029:** Definitívny koniec prechodného obdobia. Do tohto dňa musia byť všetky existujúce posudky o riziku preklopené do systému ÚVZ SR [1].
- **1. január 2030:** Úplné vylúčenie listinných posudkov. Štátny zdravotný dozor bude akceptovať len dáta v informačnom systéme [1].

Zrušenie prevádzkových poriadkov a ďalšie zmeny pre prevádzkovateľov

Novela zákona č. 355/2007 Z. z. sa neobmedzuje len na elektronizáciu posudkov o riziku, ale prináša aj zníženie byrokracie v niektorých oblastiach a, naopak, sprísnenie v iných segmentoch [1].

Zrušenie prevádzkových poriadkov pre fyzickú a psychickú záťaž

Významnou úľavou pre zamestnávateľov je **zrušenie povinnosti mať vypracovaný prevádzkový poriadok** pre:

- fyzickú záťaž pri práci,
- psychickú pracovnú záťaž,
- prácu so zobrazovacími jednotkami (práca s počítačom) [1].

Táto zmena odstraňuje duplicitu dokumentov, ktoré v minulosti často obsahovali len formálne prepisy zákonných noriem.

Upozornenie: Zrušenie prevádzkového poriadku neznamená zrušenie povinnosti hodnotiť tieto riziká. Zamestnávateľ naďalej musí mať zabezpečené odborné posúdenie fyzickej a psychickej záťaže a práce so zobrazovacími jednotkami ako pevnú súčasť samotného posudku o riziku [1].

Nové povinnosti pre soláriá a zariadenia starostlivosti o ľudské telo

Zmeny sa dotkli aj špecifických služieb zameraných na obyvateľstvo:

1. **Zákaz vstupu do solárií pre osoby do 18 rokov:** Prevádzkovateľ solária nesmie poskytovať služby zamerané na opaľovanie pokožky umelými UV zdrojmi osobám mladším ako 18 rokov [1].
2. **Návrat povoľovacieho konania pre salóny:** Prevádzkovatelia zariadení starostlivosti o ľudské telo (kaderníctva, kozmetické salóny, masážne salóny, tetovacie štúdiá) musia opätovne žiadať príslušný RÚVZ o **vydanie rozhodnutia na prevádzkovanie**. Doterajší zjednodušený systém, kedy postačovalo písomné oznámenie, bol zrušený [1].

3. **Výroba stravy pre iné zariadenia:** Zavádza sa povinnosť evidencie a prehľadu o pripravovanej strave pred jej výdajom v zariadeniach spoločného stravovania, ktoré vyrábajú a dodávajú pokrmy pre iné prevádzky (§ 26) [1].

Sprísnenie limitov pre chemické faktory a azbest

Súčasne s novelou zákona vstúpil do platnosti balík vykonávacích nariadení vlády Slovenskej republiky, ktoré transponujú európske smernice:

- **Nariadenie vlády SR č. 187/2026 Z. z. (chemické faktory):** Sprísňuje najvyššie prípustné expozičné limity (NPEL) v pracovnom ovzduší pre diizokyanáty a anorganické zlúčeniny olova. Pri olove sa zároveň sprísnili pravidlá biologického monitorovania hladín v krvi zamestnancov [1, 5].
- **Nariadenie vlády SR č. 186/2026 Z. z. (karcinogény a mutagény):** Upravuje podmienky ochrany zamestnancov pred látkami poškodzujúcimi reprodukciu, mutagénmi a karcinogénmi pri práci [4].
- **Nariadenie vlády SR č. 185/2026 Z. z. (azbest):** Znižuje hraničné hodnoty expozície azbestovým prachom a upravuje požiadavky na odbornú spôsobilosť pri sanácii azbestových materiálov [1].
- **Zmena odbornej terminológie:** Zo slovenskej legislatívy bol definitívne vypustený pojem „veľmi toxické látky“. Používa sa európska nomenklatúra **„akútne toxické látky a zmesi“** podľa klasifikácie CLP. Doteraz vydané osvedčenia o odbornej spôsobilosti zostávajú v platnosti bez nutnosti preškoľovania [1].

Povinnosti zamestnávateľa voči zástupcom zamestnancov a pri chorobách z povolania

Novela zákona č. 355/2007 Z. z. posilňuje kontrolnú funkciu zástupcov zamestnancov a spresňuje procesy pri výskyte profesionálnych ochorení.

Bezodkladné sprístupnenie dokumentácie zástupcom zamestnancov

Podľa § 30 ods. 1 písm. e) je zamestnávateľ povinný **bezodkladne poskytnúť kópiu posudku o riziku** s kategorizáciou prác zástupcom zamestnancov pre oblasť BOZP (alebo príslušnému odborovému orgánu) [1]. Rovnaká povinnosť platí aj pre písomný záznam o posúdení rizika, ak sa podmienky na pracovisku nezmenili.

Týmto krokom zákon zabezpečuje, aby boli volení zástupcovia zamestnancov priamo informovaní o miere zistených rizík a o navrhovaných ochranných opatreniach.

Prešetrovanie podozrení na choroby z povolania

Pri podozrení na vznik choroby z povolania vzniká zamestnávateľovi nová zákonná povinnosť poskytnúť príslušnému orgánu verejného zdravotníctva plnú súčinnosť pri prešetrovaní pracovných podmienok posudzovanej osoby **v úzkej spolupráci s pracovnou zdravotnou službou** [1].

Odborné stanovisko z tohto hygienického prešetrenia tvorí povinný podklad pre špecializované pracovisko pracovného lekárstva, ktoré rozhoduje o konečnom uznaní alebo neuznaní choroby z povolania [1].

Sankcie a pokuty za nedodržanie zákona č. 355/2007 Z. z.

Porušenie povinností na úseku ochrany verejného zdravia a bezpečnosti práce prináša prísne finančné postihy. Právomoc kontrolovať a ukladať sankcie má výhradne štátny zdravotný dozor vykonávaný zamestnancami ÚVZ SR a regionálnych úradov (RÚVZ) podľa § 54 a § 55 zákona [1].

Medzi najčastejšie správne delikty patrí:

- nezabezpečenie posúdenia zdravotného rizika v spolupráci s PZS,
- nevypracovanie posudku o riziku v elektronickej podobe (po uplynutí prechodného obdobia alebo v 4-mesačnej lehote pri nových prevádzkach),
- nedodržanie periodicity posudzovania rizík (24 mesiacov pri kat. 2, 12 mesiacov pri kat. 3 a 4),
- nepredloženie návrhu na zaradenie rizikových prác (kategórie 3 a 4) na RÚVZ,
- neposkytnutie kópie posudku zástupcom zamestnancov [1].

Prehľad výšky zákonných pokút

Zákon v § 57 odstupňoval sankcie podľa závažnosti a postavenia podnikateľského subjektu:

Typ subjektu a charakter porušenia	Výška pokuty podľa § 57	Právny základ
Zamestnávateľ (právnická osoba alebo FO – podnikateľ)	**150 eur až 20 000 eur**	§ 57 ods. 22 v spojení s ods. 43 písm. a)
SZČO bez zamestnancov pri rizikových prácach (kat. 3 a 4)	**100 eur až 2 000 eur**	§ 57 ods. 23 v spojení s ods. 43 písm. b)
Opakované porušenie zistené pri kontrole	**až do 40 000 eur** (dvojnásobok sadzby)	§ 57 ods. 44

Okrem peňažných pokút má orgán verejného zdravotníctva pri zistení závažného ohrozenia zdravia oprávnenie vydať rozhodnutie o **zákaze činnosti alebo uzatvorení prevádzky** podľa § 12 a § 55 zákona [1].

Záver a odporúčania pre prax

Digitalizácia posudkov o riziku zavedená novelou zákona č. 355/2007 Z. z. mení prístup k riadeniu ochrany zdravia pri práci na Slovensku. Odkladanie elektronizácie na koniec prechodného obdobia so sebou prináša riziko kapacitného preťaženia poskytovateľov PZS a možných sankcií zo strany RÚVZ.

Odporúčame bezodkladne preveriť zmluvné nastavenie s vašou pracovnou zdravotnou službou, zmapovať stav existujúcej dokumentácie a pri nových prevádzkach striktne dodržiavať novú 4-mesačnú lehotu.

Zabezpečte si súlad s novelou zákona č. 355/2007 Z. z. včas

Potrebujete vypracovať nový **elektronický posudok o riziku**, preklopiť existujúcu dokumentáciu do systému ÚVZ SR alebo posúdiť zdravotné riziká na vašej prevádzke?

Náš tím zabezpečí kompletný proces od obhliadky pracoviska cez akreditované merania až po elektronické podanie na príslušný RÚVZ.

Vyžiadajte si nezáväzné posúdenie a cenovú kalkuláciu priamo pre vašu firmu:

Požiadať o nezáväznú cenovú ponuku PZS

Zoznam citovaných zdrojov

1. SLOVENSKO. Zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Online. Časová verzia predpisu účinná od 15. 7. 2026. Dostupné na: https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2007/355/20260715.html [cit. 2026-09-14].
2. ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Posudok o riziku. Bratislava: ÚVZ SR, 2026. Online. Dostupné na: https://www.uvzsr.sk/web/uvz/posudok-o-riziku-por [cit. 2026-09-14].
3. ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Čo je posudok o riziku?. Bratislava: ÚVZ SR, 2026. Online. Dostupné na: https://www.uvzsr.sk/sk/web/uvz/co-je-posudok-o-riziku [cit. 2026-09-14].
4. SLOVENSKO. Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 186/2026 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 121/2024 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym faktorom, mutagénnym faktorom alebo reprodukčne toxickým faktorom pri práci. Online. Dostupné na Slov-Lex [cit. 2026-09-14].
5. SLOVENSKO. Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov (vrátane nariadenia vlády SR č. 187/2026 Z. z.). Online. Dostupné na Slov-Lex [cit. 2026-09-14].
6. ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Zber údajov v informačnom systéme. Bratislava: ÚVZ SR, 2026. Online. Dostupné na: https://www.uvzsr.sk/web/uvz/zber-udajov [cit. 2026-09-14].